

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 października 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi oddalił powództwo A. S. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 20000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach procesu.

Oddalenie powództwa o zapłatę zadośćuczynienia za krzywdy związane ze śmiercią osoby bliskiej wynikało z uznania, że nie została udowodniona odpowiedzialność kierowcy pojazdu, którym podróżował brat powoda. Zabrakło dowodów, które powinien zgłosić powód, na okoliczność winy kierującego pojazdem za doprowadzenie do wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód, wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, celem uzupełnienia postępowania dowodowego poprzez przeprowadzenie dowodu ze świadka B. S. (1) wraz z kosztami postępowania apelacyjnego, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 20000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

Skarżący podniósł zarzuty:

- naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a co za tym idzie sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, polegające na uznaniu, iż w sprawie zachodzi przedawnienie, w sytuacji gdy z postanowienia o umorzeniu dochodzenia z dnia 29 listopada 2002 roku sygn. akt 1 Ds. 867/02 wynika, iż szkoda pochodzi z przestępstwa, a także uznaniu, że powodowi nie należy się zadośćuczynienie w związku z krzywdą jakiej doznał powód w związku ze śmiercią brata;
- naruszenia art. 117 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie w wyniku uznania, iż roszczenia są przedawnione;
- naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. poprzez niedopuszczenie dowodu z zeznań świadka i z przesłuchania stron zgłoszonego przez stronę powodową uznając za nieprzydatny do rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy;
- nie rozpoznaniu istoty sprawy w wyniku nie przeprowadzenia wszystkich wnioskowanych przez powoda dowodów, co uniemożliwiło powodowi wykazać zakresu krzywdy;
- naruszenie art. 24 § 1 k.c. w związku z art. 448 k.c. polegające na przyjęciu, że przyznanie na rzecz powoda zadośćuczynienie prowadziłoby do jego bezpodstawnego wzbogacenia się.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne, jak również ocena prawna przedstawiona przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego. Prawidłowo ustalony stan faktyczny Sąd II instancji przyjmuje za własny.

Ustosunkowanie się do zarzutów apelacji sprowadza się w rzeczywistości do rozstrzygnięcia kwestii, czy pozwanemu można przypisać odpowiedzialność za skutki zdarzenia drogowego z dnia 31 sierpnia 2002 roku, w wyniku którego

śmierć poniósł brat powoda, a co w rezultacie skutkowało naruszeniem dobra osobistego powoda w postaci utraty więzi rodzinnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego na powyżej postawione pytanie należy udzielić odpowiedzi przeczącej. Dla uzasadnienia tego poglądu w pierwszej kolejności zachodzi potrzeba wyjaśnienia, że warunkiem odpowiedzialności z art. 448 w związku z art. 24 k.c., w oparciu o który powód dochodzi swojego roszczenia jest nie tylko bezprawne, ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego. Przyjęcie, że sprawca naruszenia dobra osobistego ponosi odpowiedzialność przewidzianą w art. 448 k.c. na zasadzie winy oznacza, że poszkodowany, żądając zasądzenia roszczenia pieniężnego, powinien wykazać, że sprawca, który naruszył jego dobra osobiste, działał umyślnie bądź nieumyślnie. Omawiana kwestia była już zresztą wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, który m.in. w postanowieniu z dnia 1 kwietnia 2004 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II CK 115/03 stwierdził, że gdyby ustawodawca chciał, aby przesłanką roszczeń przewidzianych w art. 448 k.c. była wyłącznie bezprawność naruszenia dobra osobistego, to umieściłby ten przepis w części ogólnej prawa cywilnego (publ. Program Komputerowy Lex nr 1595077). Omawiany kierunek wykładni wynikający z przytoczonego orzeczenia doprowadził do ustabilizowania się linii orzeczniczej w myśl zawartych w nim wskazań.

Tymczasem zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przypisania winy kierującemu pojazdem, w którym jako pasażer podróżował brat powoda. W szczególności dowodu takiego nie stanowi postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Sieradzu z dnia 29 listopada 2002 roku o umorzeniu dochodzenia w sprawie śmiertelnego wypadku brata powoda. W świetle art. 11 k.p.c. jedynie ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą Sąd w postępowaniu cywilnym. Zatem treść postanowienia o umorzeniu postępowania, zwłaszcza ustalenia faktyczne i ocena materiału dowodowego zgromadzonego w toku śledztwa, nie są dla Sądu cywilnego wiążące.

Skarżący nie zdołał wykazać, że kierujący pojazdem P. G. ponosi winę za zdarzenie drogowe, w którym śmierć poniósł brat powoda. Sama okoliczność, że prowadził pojazd nie przesądza o jego odpowiedzialności (nawet w stosunku do osób bezpośrednio poszkodowanych, przewożonych z grzeczności, nie obowiązuje w tym przypadku zasada ryzyka – art. 436 § 2 k.c.). Nie zostało bowiem ustalone jakie bezpośrednio przyczyny doprowadziły do opuszczenia przez kierowany przez niego samochód pasa jezdni i wjechania na pobocze. Powód w toku postępowania nie wykazał zresztą żadnej inicjatywy dowodowej w tym kierunku, chociaż miał ku temu wszelkie możliwości. W pojeździe znajdowały się osoby, które przeżyły wypadek. W grę wchodziło zrekonstruowanie przebiegu wypadku przy wykorzystaniu opinii specjalistycznej. Nie zostały więc spełnione wymogi wynikające z art. 6 k.c. i 232 k.p.c.

Prawidłowo przy tym Sąd Rejonowy oddalił wniosek o przesłuchanie świadka B. S. (2) i samego powoda na okoliczność wykazania więzi łączącej powoda z bratem oraz oceny zdarzenia pod kątem zerwania tej więzi, jak również krzywdy, bólu i cierpienia jakich doznał powód. Fakty, które zostały zakreślone w tezie dowodowej nie mogły doprowadzić do ustalenia bądź wykluczenia winy kierującego pojazdem za wypadek drogowy.

Z tych samych względów nie można postawić Sądowi Rejonowemu zarzutu nierozpoznania istoty sprawy. Przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy Sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie. W realiach przedmiotowej sprawy sytuacja taka jednak nie zachodzi. Sąd Rejonowy zbadał materialną podstawę żądania pozwu i szczegółowo rozważył zaoferowane przez strony dowody, w rezultacie czego prawidłowo przyjął, iż pozwany nie jest biernie legitymowanym w niniejszej sprawie. W konsekwencji dalsze prowadzenie postępowania dowodowego w kierunku istnienia więzi emocjonalnych i rodzinnych łączących powoda z bratem byłoby niecelowe.

Wbrew zarzutowi apelacji roszczenia nie uznano za przedawnione. Te twierdzenia apelacji w ogóle nie dotyczą twierdzeń Sądu Rejonowego, który nie rozważał okoliczności sprawy pod kątem art. 442¹ § 2 k.c., poprzestając na uznaniu powództwa za nieudowodnione.

Z przedstawionych powyżej powodów Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U.2013.490 j.t.) stosownie do wyniku postępowania. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyła się kwota 1200 złotych kosztów zastępstwa procesowego